

Edini slovenski dnevnik v Zedinjenih državah.

Velja za vse leto - \$3.00

Ima nad 7000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the

United States.

Issued every day except Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4637 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4637 CORTLANDT.

NO. 115. — ŠTEV. 115.

NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 17, 1911. — SREDA, 17. VEL. TRAVNA, 1911.

VOLUME XIX. — LETNIK XIX.

Iz delavskih krogov. Shod tovarnarjev.

V New Yorku je bil otvorjen konvent National Association of Manufacturers, na katerem se bo v prvi vrsti razpravljalo o neizrednih v raznih industrijskih obratih.

BREZPOSELNOST V NEW YORKU.

Samuel Gompers je sklical na 14. septembra t. l. v Minneapolis, Minn., konferenco elektrikov, da poravnajo nastale difference.

Tovarnarji iz vseh krajev dežele, ki so člani National Association of Manufacturers, so prišli v New York, da se udeležijo konventa svoje organizacije. Predsednik John Kirby je pri otvoritvi rekel, da bo organizacija tovarnarjev podpirala prizadevanja strokovnih delavskih organizacij za vpejavo boljših varnostnih naprav v tovarnah in za ureditev vprašanja o odškodnini za nezgode. Na konventu bodo razni delegati predavali o neizrednih v industrijskih obratih.

Brezposelni delavci v New Yorku.

Število brezposelnih delavcev v New Yorku se množi od dne do dne. V mesecu maju je bilo v mestnih prenočiščih 18,000 brezposelnih delavcev, v istem mesecu poprejnega leta pa samo 12,000. Superintendent posredovalnice za delo in službe, ki jo vzdržuje Charity Organization Society, priporoča, da država ustanovi delavske kolonije, ker le na ta način bo mogla odpraviti brezposelnost.

Spor med elektriki.

Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor, je sklical na 14. septembra t. l. v Minneapolis, Minn., konferenco elektrikov, da se poravnajo med njimi nastale difference.

Delavci v tovarnah za sodavico štrajkajo.

Delavci, ki delajo v tovarnah za sodavico v New Yorku, so zahtevali od svojih delodajalcev pripoznanje unije in zvišanje plače in ker njih zahtevi niso ugodili, so pričeli štrajkati. Nekatere tovarne so se že poravnale s štrajkarji.

Nov predsednik organizacije mašinistov.

William H. Johnston bo pri prihodnji konvenciji Mednarodne zveze mašinistov najbrže izvoljen za predsednika te organizacije.

Bivši senator okraden.

V soboto ponoči so tatovi obiskali stanovanje bivšega senatorja John F. Drydena, št. 1002 Broad St. v Newarku in odnesli za več tisoč srebrnine in zlatnine.

Denarje v staro domovino

polijama:

za \$ 10.35	50 kron.
za 20.50	100 kron.
za 41.00	200 kron.
za 102.50	500 kron.
za 205.00	1000 kron.
za 1020.00	5000 kron.

Postaršina je višja pri teh vstopih. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne polijave izplačajo c. kr. poštne hranilnice v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriljubljeneje do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSE CO., 62 Cortlandt St., New York, N. Y., 6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

Amerikanske socialne in politične zadeve.

V senatu so zopet volili začasnega predsednika; volitev je bila brezuspešna.

VARSTVO INDUSTRIALNIH PRAVIC.

V poslanski zbornici v Albany je bila sprejeta zakonska predloga, s katero se prepoveduje nositi orožje.

Washington, 15. majnika. V senatu se je danes dvakrat vršilo glasovanje o volitvi začasnega predsednika. Pri obeh glasovanjih sta dobila Gallinger in Bacon po 35 glasov. Regularni republikanci nameravajo vsaki dan proizročiti glasovanje.

Mednarodni patentni kongres.

Washington, 15. majnika. Bivši poslanik v Berlinu Tower je danes otvoril četrti mednarodni kongres v varstvo industrialnih pravic. Posvetovanja in razprave bodo trajale 6 tednov. Na konferenci se ne bo samo debatiralo o patentih, nego se bodo sklenile tudi pogodbe. Zastopniki vlasti imajo za to potrebna pooblastila. Konferenca je bila že pred dvema letoma določena in tako so imeli zastopniki časa dovolj, da so pripravili svoje elaborate. Zj. države, Anglija, Francija, Švedska, Holandska in Švica bodo stavile konferenci predloge v varstvo industrije.

Orožje nositi je prepovedano.

Albany, N. Y., 15. majnika. — Assembly je sprejela zakonsko predlogo senatorja Sullivan, s katero se prepoveduje nositi orožje. Kdor si hoče kupiti revolver, mora imeti za to oblastveno dovoljenje. Proti zakonski predlogi je glasovalo samo 7 poslancev. Sprejeta je bila tudi Bill, ki določa, da ne sme nobeden lekarnar delati nad 70 ur na teden. Bronx County Bill najbrže ne bo prišla letos več v razpravo. Assembly je sprejela kompromisni predlog, da naj prej bivalci v Bronxu glasujejo o tem, ako so za ustanovitev samostojnega Countyja v Bronxu.

Mizarski štrajk v Grand Rapids.

Med štrajkujočimi mizarji in policisti v Grand Rapids, Mich., je prišlo do krvavih spopadov.

NAD STO OSEB RANJENIH.

Policisti so streljali na delavce in nekateri so smrtno nevarno ranjeni.

Grand Rapids, Mich., 15. majnika. Tukaj so se primerili krvavi štrajkarski izgredi, pri katerih je bilo nad sto oseb ranjenih. Policija je ustavila množico, brojčeno 2000 moških, ter jo je hotela zavrniti. Prišlo je do spopada. Policisti so streljali na štrajkarje in nekateri delavci so bili tako nevarno ranjeni, da ne bodo okrevali. Oblasti so morale napraviti red in mir šele potem, ko so prišli gasilci na pomoč in so z vodo razgnali izgrednike.

Prodajalci srečk aretirani.

Zvezna policija je aretirala Italijane Alfonza Perello, kavarnarja v Mulberry St., Nicola Della Cechia in Nicolla Ciaga, ker so na sumu, da so prodajali srečke italijanske loterije. Prodaja srečk je v Ameriki strogo prepovedana.

PRIZORI OBLEGOVANJA MESTA JUAREZA.

Nasi čitatelji so brali v "Glas Naroda", da so mehičanki in surgenti zasedli mesto Juarez in si ga osvojili. Naša slika nam kaže dva prizora v začetku obleganja.

Mirovna pogajanja.

Diazov odstop.

Predsednik Diaz je baje obvestil generala Madero, da bodeta on in podpredsednik Corral takoj odstopila.

MADEROVE ZAHTEVE.

V taboru insurgentov vlada harmonija. Madero in Orozco sta se spravila. Insurgenti in mehičanski vojakci upajo, da se sklepe mir.

Mexico City, 15. maja. — List "Dario del Hogar", ki je zelo razširjen in nasproten predsedniku Diazu, je prinesel senzacionalno vest, da je Madero poslal vladi svoje mirovne pogoje. Madero zahteva, da Diaz takoj odstopi, da se razpiše nove volitve in da ves kabinet resignira. Vlada se je posvetovala o mirovnih predlogih generala Madera in je stavila protipredloge. Diaz je baje izjavil, da on in podpredsednik Corral takoj odstopita, da pa mora Madero privoliti, da ostanejo v sedanjem kabinetu štirje dosedanj člani. Nadalje je zahteval Diaz, da bo general Reyes imenovan za vojnega ministra. Vlada upa, da bo Madero sprejel Diazove predloge.

Govori se, da je predsednik že v soboto izročil svojo resignacijo kongresnemu odseku in da bo resignacija predložena te dni kongresu.

Harmonija v taboru insurgentov.

El Paso, Tex., 15. maja. V taboru insurgentov vlada najlepša harmonija. Vihar, ki je bil nastal, se je polegla. Madero in Orozco sta se zopet sprijaznila in spravila. Insurgenti pričakujejo, da bo general Rabago napadel mesto Juarez. Orozco mu bo šel z 2000 usti na nasproti.

Madero in Diazov zaupnik, sodnik Carbajal, sta se posvetovala in iz tega sklepa, da se bodo mirovna pogajanja obnovila in da bo kmalu sklenjen mir. Madero stavi zdaj višje pogoje za mir, kakor jih je stavljal pred osvojitvijo Juareza.

Ponarejalci denarja

v New Yorku prijati.

Aretiranci so obdolženi, da so ponarejali desetkronske avstrijske in petdolarske ameriške bankovce.

TRIJE ČRNOGORCI.

Aretacija se je izvršila malo časa pred nameranim pobegom iz New Yorka.

Po dolgem zasledovanju po vseh ameriških državah se je včeraj zveznim detektivom posrečilo izslediti družbo, ki je ponarejala desetkronske avstrijske in petdolarske ameriške bankovce. Delavnice so imeli ponarejalci na št. 6 Paterson St. v Hoboken, N. J., aretacija pa se je izvršila na 216 istočni 16. ulici v New Yorku. Aretirani so bili James Glenard in njegova žena ter trije Črnogorci: Marko Pagovnič, Sam Benković in Mihajlo Karašević. Detektivni so našli v delavnici vse priprave za ponarejanje bankovcev in so tudi zaplenili več falzifikatov.

Črncec linčan.

Swinsboro, Ga., 16. majnika. — Črncec John McLeod je bil linčan, ker je ustrelil šerifa Wooda. Oborožena množica je vdrla v zaporo Emmanuel Countyja in odvzela črncec na prostor pred mestom, kjer so ga obesili na drevo in streljali na njega. Črncec je bil ustreljen Wooda, ko ga je ta zaradi nekega prestopka hotel aretirati.

Poštne hranilnice.

Gen. poštni ravnatelj Hitchcock je ustanovil 47 novih poštne hranilnice. Te hranilnice bodo pričele poslovati dne 12. junija, one pa, ki jih je ustanovil pred enim tednom, pa bodo otvorene 1. junija. Poštne hranilnice se odpirajo tudi v Dover, N. J., Herkimer, N. Y., in v Homestead, Pa.

Dejstvo je, da imajo insurgenti dovolj denarja na razpolago za nadaljevanje revolucije in da se ne bodo slepa udali.

Standard Oil Company.

Rockefeller podlegel.

Najvišje zvezno sodišče je potrdilo razsodbo prve instance o razpustu oljnega trupa.

VLADA JE ZMAGALA.

Razsodba najvišjega zveznega sodišča je velike važnosti za nadaljni boj vlade proti trustom.

Washington, 15. maja. Najvišje zvezno sodišče je danes izdalo razsodbo proti Standard Oil Co. v pravi, ki jo je bila naperila vlada proti njej. Najvišje sodišče je razsodilo, da se mora Standard Oil Company ali takozvani oljni trust v teku šestih mesecev razpustiti.

Tožbo proti oljnemu trustu je bil pred tremi leti provzročil takratni predsednik Roosevelt. V trustu je 60 do 70 družb, ki imajo glavnico 500 milijonov dolarjev. Družbe so samostojne ali delnice so v posesti Standard Oil Co. of New Jersey, ki vodi vse kupčije družb in si prilastuje dividende. Glavna družba ima 100 milijonov dolarjev kapitala in večina delnice se nahaja v rokah Rockefellerja, njegovih sorodnikov in prijateljev. Trust je ustanovil pred kakimi 20 leti Rockefeller. Olje se je vsled ustavitve trupa podražilo za sedem centov, dasi so med tem časom našli mnogo novih vrelcev. Trust je uničil vse samostojne družbe, ki so imele kupčije z oljem. Zvezna vlada, pa tudi posamezne države, so skušale stresti moč oljnega trupa, ali dozdaj so imela njih prizadevanja malo uspeha. Sedanja razsodba se opira na Shermanov protitrustni zakon. Na vsak način je razsodba velikega pomena za vlado, ki je bila tožila Standard Oil Co. Zdaj bo mogla vlada z uspehom nastopiti tudi proti drugim trustom. Najvišje sodišče je spoznalo Standard Oil Co. krivim, da je s svojim združenjem ovirala promet med posameznimi državami in ustvarila monopol.

Odvetnik družbe je izjavil, da družba ne bo prenehala s poslovanjem, nego le uvedla nekatere

Iz Avstro-Ogrske. Jubilej v Pragi.

Bivši minister Pacák je izjavil, da se bodo češki poslanci v novem državnem zboru združili v skupnem klubu.

SINOVI MAŠOUJEJO OČETA.

V Krakovem je bila konferenca vodilnih poljskih politikov z merodajnimi osebami Jugoslovancev, na kateri se je razpravljalo, kakoustvariti tesnejše razmere med Poljaki in Jugoslovani v državnem zboru.

Praga, 15. majnika. V mestu so se pričele slavnosti o priliki jubileja stoletnice praškega konservatorija. Zastopniki ministerstva, dežele in mesta so se udeležili slavnosti. Praški župan Groš je pri slavnostni seji govoril samo v češkem jeziku, drugi zastopniki so se posluževali obeh deželnih jezikov v svojih govorih.

Enoten češki klub.

V Chrudimu na Češkem je na volivnem shodu izvajal bivši minister Pacák, da se bodo češki poslanci v novem državnem zboru ne le združili v skupnem klubu, marveč da sestavijo tudi enoten kulturni program. Vlada potrebuje za velike naloge, ki jo čakajo, veliko, konsolidirano večino. Končno je navedel potrebo, da se izvede sprava med Čehi in Nemci.

Kmetaki voditelj ustrelen.

Budimpešta, 15. maja. V Békeš Čabi v komitatu Békés so vdrl sinovi bivšega državnega tajnika Mihaela Žilinskega v stanovanje kmetkega voditelja Achima in zahtevali od njega, da jim da doščena za razžaljenje njihovega očeta. Achim je vrgel Žilinskega sinove iz hiše, nakar je eden potegnil revolver in ustreli na Achima ter ga smrtno nevarno zadel.

Poljako - jugoslovanske konference.

Krakov, Galicija, 15. majnika. Tukaj je bila konferenca vodilnih poljskih politikov z merodajnimi osebami Jugoslovancev, kjer se je razpravljalo, kako ustvariti tesnejše razmerje med Poljaki in Jugoslovani v državnem zboru. Med Jugoslovani so se osebito v tem smislu izjavili bivši zbornični podpredsednik Poganičnik, deželni glavar vojvodine Krasne Šuklje in voditelj hrvaške kmetijske stranke Radić, ki so naglašali, da bi bili za oba naroda ugodni uspehi.

Deset tisoč dolarjev za srčne bolezine.

Židinja Lena Sklar je po svojem očetu Meyerju Sklaru tožila žida Abrahama Wohle na \$10,000 odškodnine, ker jej je obljubil zakon, pa je svojo obljubo prelomil. Razprava se je vrčila pred sodnikom Garretsonom v Brooklyn. Tožiteljica je bila dala toženo \$100 v gotovini in bančno knjižico za \$400. Izpovedala je tudi, da jo je toženec povsod predstavljala za svojo bodočo ženo. Na enkrat pa je ponehal občeati z njo in ko je prišla ona v njegovo prodajalnico na 612 Broadway in zahtevala pojasnila, jo je dal po klerku odpraviti iz pisarne. Tožiteljica se je med razpravo jokala in smejala. Sodnik si hoče stvar dobro premisliti, predno bo izrekel razsodbo.

Papež in Gabriele d'Annunzio.

Rim, 16. majnika. — Papež je prepovedal vernikom čitanje knjig in spisov italijanskega pisatelja Gabriele d'Annunzio.

izpremembe. Najbrže se bo izpremenila samo zunanja oblika, notranje zlo pa bo ostalo.

Razne novosti iz inozemstva.

V angleški poslanski zbornici je bila Lord's Veto Bill sprejeta s 121 glasovi večine.

SULTAN MULAI HAFID.

Turška vlada je predložila parlamentu projekt ameriškega sindikata o gradbah železnic v Mali Aziji.

London, 15. majnika. V poslanski zbornici je bila Lord's Veto Bill, ki omejuje pravice lordske zbornice, pri tretjem branju s 362 glasovi proti 241 sprejeta. V zbornici je vladalo veliko veselje med nacionalisti, radikali in med zastopniki delavske stranke. Bill bo zdaj izročena lordski zbornici.

Marokanski sultan se je udal upornikom.

Tanger, Maroko, 15. majnika. Mulai Hafid, marokanski sultan, se je udal upornikom, ki jih je vodil njegov brat Mulai el Zin. Usoda se je nad njim maščevala. Pred leti se je bil on uprl proti svojemu bratu sultanu Mulai Azizu in ga odstranil, zdaj se je moral on udati drugemu svojemu bratu.

Amerikanci v Mali Aziji.

Carigrad, 15. majnika. Turška vlada je predložila parlamentu projekt o zgradbi železnice v Mali Aziji, ki ga je izdelal ameriški sindikat. Parlament je odkazal projekt brez vsake debate odseku.

Premogarski štrajk v Walesu končan.

London, 15. majnika. Premogarski štrajk v Walesu, ki je zelo dolgo trajal, je končan. Štrajk je stal \$11,250,000.

Minister — posredovalec med delavci in delodajalci.

Madrid, Španija, 15. majnika. Stavbniški delavci, ki že štrajkajo teden dni, nameravajo proglasiti generalni štrajk. Ministerski predsednik hoče štrajk preprečiti in bo posredoval med delavci in delodajalci. Danes zvečer je sprejel zastopnike delavcev in se z njimi posvetoval.

Amerikansko vojno brodovje v Yokohami.

Yokohama, Japan, 15. majnika. Amerikansko azijsko vojno brodovje je priplulo v tukajšnje pristanišče, kjer je bilo slovesno sprejeto. Mornarji so gostje župana Arakawa. Mesto je okraшено z japonskimi in ameriški zastavami. Na čast gostom je priredilo mesto banket, katerega so se udeležili ameriški in japonski častniki, člani ameriškega poslanstva in 200 meščanov.

Zeppelinov balon 'Deutschland' ponesrečil.

Düsseldorf, 16. majnika. Zeppelinov novi balon 'Deutschland' je bil popolnoma razdejan. Izmed potnikov ni nihče ponesrečil. Balon je bil prišel ravno iz Šupe, ko ga je močan veter zagnal nazaj proti Šupi. Nad 200 ljudi je držalo balon, pa ga ni moglo obdržati. Veter je zopet dvignil balon in ga vrgel na streho Šupe. Balon ni za nobeno rabo več. Grof Zeppelin nima sreče s svojimi baloni. V balonu je bilo osem potnikov, ki pa so bili vsi rešeni, ne da bi bili telesno poškodovani.

Ekspresna družba je ustavila bančno poslovanje.

Večina delničarjev Wells Fargo Express Co. je sklenila opustiti bančno poslovanje in je takoj svoj sklep naznanila Supreme Court sodniku Giegerichu. National Park Bank je prevzela vse obveznosti in bančni department družbe.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation)
FRANK SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in
Canada. \$3.00
pol leta. 1.50
pol leta za mesto New York. 2.00
pol leta za mesto New York. 2.00
Evropa za vse leto. 4.50
pol leta. 2.50
pol leta. 1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan iz-
venem nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne
vračajo.
Denar naj se blagoviti pošilja po -
Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov
prosimo, da se nam tudi prejšnje
bivališče naznači, da hitreje najde-
mo naslovnik.

Dopisom in pošiljstvom naredite la na-
mo.

"GLAS NARODA"
New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Kratek pregled dnevnik novic.

Inženirski umetnosti se je po-
srečilo prodreti historično Marti-
novo steno pri Inomostu, skozi ka-
tero pojde zdaj predor za železni-
co Innsbruck - Zirl - Mittenwald.

Zepelinov zrakoplov Deutsch-
land II. je pri Duesseldorfu pone-
srečil. Močan veter ga je vrgel na
šupo in ga razdejal. Potniki so
bili rešeni.

Angleški kralj Jurij je v na-
vzočnosti nemškega cesarja odkril
spomenik kraljice Viktorije. V
svojem govoru je kralj izrazil ve-
selje nad tem, da se je njegov
"ljubi bratranec" udeležil te
slavnosti in je poudarjal, da tesne
vezi vežejo oba prestola.

V Poznanju je nemški prestolo-
naslednik otvoril razstavo, na ka-
teri je posebno zastopana nemška
jeklena industrija.

V bavarskem mestu Teuschnitz
je požar uničil 67 hiš. Nad 200
ljudi je brez strehe.

Zdravje znanega dirigenta Gu-
stava Mahlerja, ki se nahaja zdaj
v nekem dunajskem sanatoriju, se
je ohnilo na slabše in vsaki čas
pričakuje njegove smrti.

Po izjavah provizoričnega pred-
sednika Madera in mirovnega ko-
misarja mehiške vlade Carba-
jala je gotovo, da se kmalu sklene
mir.

Anglo - ameriška razsodi-
šna pogodba je gotova in jo bo
vlada danes izročila angleškemu
poslaniku, da jo odpošlje v Lon-
don.

Kongresna poslanska zbornica
je sprejela predlog, da se uvede
preiskava proti jeklenemu trstu.
Predlog se je odkazal posebnemu
komiteju.

Supreme Court v distriktu Co-
lumbia bo vzle razsodbi najvišje-
ga veznega sodišča uvedel novo
postopanje v zadevo Buicks Stove
bojstva proti Gompersu, Mitchell-
nu in Morrissonu.

Na mednarodnem patentnem
kongresu sta govorila državni taj-
nik Knox in tajnik za notranje
zadeve Fisher.

Grand Jury v Columbus, Ohio,
je obtožila tri člane legislature za-
radi podkupljivosti.

Guverner Dix je v dolgem pi-
smu opominjal člane Assembly, da
sprejmejo resolucijo glede dohod-
ninskega davka.

Bronx County Bill je bila v As-
sembly poražena ali se ni končno
odklonjena. Senat je sklenil, da
se da zakonska predloga na ljud-
sko glasovanje v Bronxu in v
Manhattanu.

Washingtonski kabinet se je v
posebni seji posvetoval o razsod-

bi najvišjega zveznega sodišča v
zadevi Standard Oil Co.

Chicaški mesarski baroni zahte-
vajo na podlagi razsodbe proti
Standard Oil Co. obnovitev procesa
proti mesarskemu trstu.

Standard Oil Co. je podala iz-
javo, da se bo udala razsodbi naj-
višjega zveznega sodišča in da bo
odredila razpust družbe.

S. S. Bogart, obtoženi uradnik
United Wireless Co. bo priznal in
izpovedal o sleparskih manipula-
cijah družbe.

Vodovodna komisija v New
Yorku je otvorila tečaj za zgrad-
bo vodovodnega tunela pod me-
stom.

Alderman Kenneally je predlo-
žil newyorškemu mestnemu svetu
načrt novega stavbnega reda, ki
ima stroge določbe glede osebnega
varstva v tovarnah.

V kriminalnem oddelku Supre-
me Courta je pričel danes proces
proti advokatu J. O'Reilly.

Na letnem zborovanju newyor-
ške mirovne družbe je neki japo-
nski profesor v veliko začudenje
zborovalcev govoril o vojni.

Elektrik Daniel Ober je us-
tretil svojo ženo, ker ni imela pri-
pravljene večerje za njega, ko je
prišel domov, na kar se je hotel
sam usmrtiti.

Tajnik državnega zaklada je
otvoril subskripcijo za novo zve-
zno posojilo v znesku \$50,000,000.

Reciprocitna pogodba s Cana-
do pride v senatu na razpravo te-
kom prihodnjega tedna.

Resolucija newyorškega senata,
da se uvede preiskava bančnega
departementa je naperjena proti
novemu državnemu bančnemu su-
perintendentu Van Tuylu.

Gozdarski komisar Thomas M.
Osborne je se posvetoval z guver-
nerjem Dixom in je začel svojo
umaknil svojo resignacijo.

Sin lorda Cowleyja in dedič ve-
likega premoženja je bil najden v
New Yorku, kjer si je služil kruh
kot pleskar.

Miss Kathien Douglas toži mi-
lionarja George H. Hughesa za sto
tisoč dolarjev, ker jej je obljubil
zakon, pa je obljubo prelomil.

Bivši City Chamberlain Hyde je
obtožen podkupljivosti in zlorabe
uradne oblasti.

Theodore Roosevelt je imel pred
clergyman govor, v katerem je
dejal, da sta materializem in pa-
ganizem največja nevarnost za
deželo.

Walter Duryea je zapustil svoji
stročnici Eleanor Peregrine, ki mu
je v bolnišnici stregla nad en milijon
dolarjev.

Najslabše plačani dela- vec.

Dolgo vrsto let se že ni toliko
govorilo v kongresu o amerikan-
skem delavcu, kakor v sedanjem
izvenrednem zasedanju. Obe sta-
ri meščanski stranki povdarjati
pri vsaki priliki, da bo ta ali oni
zakonski načrt vplival na gospo-
darske razmere "preljubljenega"
delavca. Človek bi lahko mi-
slil, da zakonodajalec vsako za-
konsko predlogo poprej natančno
preišče glede na vpliv in u-
činek, ki ga bo imela na delav-
stvo, predno jo stavi v zbor-
nici.

Skrb za delavca, ki jo zdaj ka-
žejo zakonodajalec, ima svoj po-
seben namen in pomen. Drugo
leto se vrši volitev predsednika
in zdaj je delati demokratska in
republikanska stranka na to, da
pridobita delavce na svojo stran.
Demokrati bi radi z delavskimi
glasovi spravili svojega zaupnika
na predsedniški prestol, republi-
kanci pa bi se z delavskimi gla-
sovi radi obdržali na krmilu vla-
de. Pri tej borbi za delavske gla-
sove si stranki očitata druga dru-
gi razne grehe in povesta resni-
co, ki jo lahko slišijo tudi dela-
vci.

Tako je demokrat Adam B.
Littlepage iz West Virginije dne
9. maja rekel: "Hočem, da izve-
delavce, ki dela v jamah, na ce-

stah in v delavnicah, vso resnico
Vzle svoji pridnosti se je dela-
vec le z največjim naporom obra-
nil lakote in revščine, ker mu vi-
soke cene za živila vzamejo vse.
Delavec naj izve, kake so razme-
re v Združenih državah. V "Con-
gressional Record" je primerje-
na produkcijska delavnost ame-
riškega in angleškega delav-
ca. Amerikanski delavec produ-
cira na leto za \$2450 vrednosti
kanadski za \$1455, avstralski za
\$900, francoski za \$650, angleški
za \$556 in nemški za \$460. Iz te-
ga izhaja, da producira ameri-
kanski delavec še enkrat toliko,
kakor kanadski, da pa ne dobi
za to še enkrat toliko plače. Av-
stralski delavec producira samo
eno tretjino tega, kar producira
amerikanski, ali ta ne dobi za to
popolnoma dvojne plače. Nada-
lje producira amerikanski dela-
vec štirikrat toliko, kakor fran-
coski, petkrat toliko, kakor an-
gleški in šestkrat toliko, kakor
nemški, ali njegova plača ni dva-
krat tako visoka, kakor jo dobi-
vajo francoski, angleški ali nem-
ški delavci. Ta statistika, ki jo
je sestavil neki senator, dokazu-
je, da je amerikanski delavec z
ozirom na njegovo produkcijsko
delavnost najslabše plačani dela-
vec na svetu, izvzemši kitajske-
ga delavca. Vzle tem razmeram
skušajo zdaj republikanci prepri-
čati amerikanske delavce, da so
izmed vseh delavcev na svetu
najbolje plačani."

Demokrat Littlepage je v svo-
jem govoru poudarjal, da je sta-
tistični material, ki ga je on upo-
rabil, izšel iz meščanskega rok in
ne morda iz socialističnih. Ta ma-
terial je neovrgljiv dokaz za to,
da je amerikanski delavec naj-
slabše plačani delavec na svetu.

Dopisi.

Madison, Pa.

Cenjeno uredništvo:—
Kakor je vsem rokjam že do-
bro znano, traja štrajk premo-
garskih delavcev v Westmore-
land okraju že štirinajsti mesec
da štrajkarji še dosedaj niso do-
segli nikakih vspehov, je vzrol-
ta, ker ima družba precej ske-
bo. Skebska dela opravljajo ve-
činoma Hrvti. Če bi bili ti take
stanovitni, kakor smo Slovenci
bi bila zmaga že davno naša. Tu
di jaz sem se dal zapeljati od
kompanijskega agenta, da sem
šel na delo. Rekel mi je namreč,
da je štrajk že končan, da pa za-
to primanjkuje delavcev, ker
družba noče sprejeti na delo na-
zaj onih, ki so štrajkali. Napravil
sem 12 šitov, potem sem se pa
ko sem izprevidel, da se štrajk
še vedno nadaljuje, pridružil
štrajkujočim tovarišem. Da ne
bode še koga drugega kak agent
prevaril, naznanjam, da je tukaj
še vedno štrajk in opozarjam ro-
jake, da se ne bi kdo vsedel na
limanice kakemu agentu. Kadar
bode štrajk končan, bode naš
list Glas Naroda že tozadevno na-
znanil. Torej pozor, da ne spravi
kak agent koga v sramoto, ka-
kor je mene.

Konec dopisa pozdravljam
vse rokaje po širni Ameriki, po-
seben pa štrajkarje v Westmore-
land okraju. Fran Ranbar.

Durango, Colo.

Dragi mi Glas Naroda:—
Lepo je v tem malem, s sivim,
golim hribovjem obkroženem me-
stu meseca maja. Prijazne, ssa-
nim in lepoticnim drevjem zeleno
travo in svetlimi gredicami ob-
dane hišice te pozdravljajo, po
tratah se glasijo veseli murni, ko-
si in drugi krliti pevci pa ima-
jo svoje pevke skupne po vi-
sokih topolih ob kalnem Las An-
imas Riverju. Prijetna vonjava
plava po mehkem majnikovem
vzduhu, sladka in dobrodejna,
kot bi prihajala direktno iz de-
vetih nebes.

Slovencev v tem mestu ni ve-
liko, ampak kolikor jih je, so vrp-
ni takega lepoga bivališča, toda
boljših delavskih razmer; kajti
delavske razmere tu zdaj nikar-
niso ugodne. Splošno se pa sodi
in govori, da se bode tudi v tem
oziru v kratkem obrnilo na bolj-
še.

Bilo je lepega, solnčnega po-
poldneva, ko sem si bil ogledal
že vse mestne znamenitosti, pre-
šel vse evetče jablane in hr-
ške in poljubil vsako (ne punco)
cvetočo vejico, ki mi je molela na
pot. Truden, sem kogné našel
idealno krasen gozdiček ob Jun-
ction Creeku, ki se teka v Las A-
nimas River. Hladna senca in
bujna zelena trava vabili ste me

HENRY L. STIMSON, NOVI VOJNI TAJNIK.

Poročali smo že, da je vojni tajnik D. J. Dickinson odstopil in
da je predsednik Taft imenoval za njegovega naslednika new-
yorškega bivšega zveznega državnega pravdnika Henry L. Stim-
sona. Novi vojni tajnik je dobro znan v amerikanski javnosti.
Kot zvezni državni pravdnik v New Yorku si je pridobil dobro
me s zasledovanjem sladkornega trsta in proganjanjem bankirja
Morseja, ki sta bila oba zaradi sleparij obsojena. Pri zadnjih volit-
vah v državi New York je bil kandidat za guvernersko mesto, a
je podlegel nasproti J. A. Dixu.

v svoje krilo. Nisem se pustil dol-
go vabiti in predno je pretekle
pol ure, sem že smučal v gosti
travi, da se je treslo listje na to-
polih, pevajoči ptički pa so začu-
leno umolkli, radovedni, kdo se
je oglašil v takem globokem
basu. Pa nele smučal, tudi sanjal
sem, in sicer krasne, zanimive sa-
je. Zdelo se mi je, da se naha-
jam v slavnem mestu Winter
quarters v Utah. Na prostranem
travniku, blizu Mejasevega sa-
lona, postavljen je bil čaroben
altar, ves bleščec se v zlatu in
dragih kamenih. Silne množice
judstva valile so se skupaj od
vseh strani. Ko se množica malo
pomiri, nastopi siloviti mormon-
ski škof v svečanem ornatu in
vse se zatopi v najglobljejšo po-
božnost, podobno, kakor Izraelci
pred zlatim teletom. Po vseh v
bližini rastočih smrek klečali so
lepi beli angelčki v samih srajč-
kah, z zlatimi kadilnicami v ro-
kah. Po končani ceremoniji vza-
me škof kadilnico in nasuje na
žerjavico neblagodiščnega kadila.
(Jaz sem si na tihem mislil: go-
tovo je nabral to kadilo pri ko-
vanju kompanijskih konjev, s ka-
terim delom se bavi poleg svoje-
ga škofovskega "biznisa"). Po-
tem pa stopi na govorniško tri-
buno. "Dragi poslušalci", pravi,
"povod današnje slavnosti je
včeraj došla brzokavka iz Ljub-
ljane. Vi vsi veste, da so Neme-
ci svet, od Boga izvoljen narod, ka-
teremu se ne sme niti lasu skrivi-
viti. In glejte, Ljubljančani so
bili tako nesramni, da so jih pred
dvajsetimi leti vrgli iz občinske-
ga zastopa ljubljanskega. Celih
dvajset let ni smel nihče kljuna
odpreti po nemški pri občinski
seji. Zdaj pa so se — hvala Bogu
— našli brumni možje, ki so vpo-
stevili dobroto, koje Slovenci
prejemajo od Nemcev in Gradcu,
Mariboru in Celju, pa so dali "u-
bogim, zatiranim" ljubljanskim
Nemcem zopet vstopnice za v ob-
činski svet ljubljanski. Pozivljam
vas zato, zakličimo tem možem:
slava!" Vsi zvonovi so začeli zvoni-
ti, parne piškalke žvižgati, ljud-
stvo pa je skakalo od veselja in
navdušenosti, ter kričalo na ves
glas: Živijo! Slava! Hosana! Vi-
vat! Hoch! Heil! Eviva! Eljen!
Kričanje je bilo tako hrupno, da
so se majale smreke in da so bili
angelčki v samih srajcah v ne-
varnosti, da popadajo na tla. Jaz
sem se tako nečloveško drl "Heil
und Sieg!", da mi je moj nekda-
nji "boardingboss" stopil na pr-
ste in me opozoril, da to presega
vso dostojnost. Molči! sem za-
kričal nanj in udaril z nogo ob
tla — a v istem hipu brluzgne mi
mrzla voda v obraz in jaz sem se
zbudil pod topoli v Durango. V
svojih političnih sanjah sem nam-
reč priplaval popolnoma do poto-

ka in ko sem hotel udariti z nogo
ob tla, sem zadel v vodo, kateri
se ni ničesar sanjalo. Sezvati se
mi pa vseeno ni bilo treba, ker
imajo moji čevlji to dobro last-
nost, da posedujejo na obeh stra-
neh po več luknjic: ako pride vo-
da pri eni strani notri, pa gre na
drugi lahko ven. Hripav sem pa
še danes od samega hajljanja.

A. J. Terbovec.

Boj proti tuberkulozi.

Če hočemo z uspehom izvoje-
vati boj proti tej morilki člove-
skega plemena, če hočemo ubra-
niti sebe in svoje drage vsaj de-
lom z upanjem na uspeh pred
tuberkulozo, tedaj je prav unest-
no, če časopisi od časa do časa
povzdigujejo svoj glas in se po-
stavijo v bojne vrste onih, ki že
desetletja bojujejo ta težki boj.
Stvar zdravnikov je, da izbojuje-
jo končno zmago, njih naloga je,
da izumijo sredstva v tem boju.
Stvar časopisja pa je, da razširja
med ljudstvom znanje in konč-
no zmago, da ljudje ne bodo brez-
brizno držali rok križem in delo
zdravnikov morda še celo ovirali.
"Jedko ima, za tega ni pomo-
či", to je navadna sodba ljudi,
in s tem je v veliki meri za na-
vado ljudstvo vse končano.

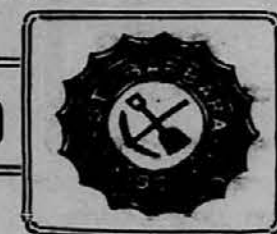
Predvsem pa je treba ljudstvo
podučiti, da je tuberkuloza v svo-
jih začetkih ozdravljiva bolezen
in da se da pod gotovimi pogoji
prenesti od človeka na človeka.
Če vzamemo v pretes dejstvo,
da je tuberkuloza ozdravljiva bo-
lezen, je naravno, da nam pride
najprej na misel, da naj bi usta-
navljali zavode za one, katerim
morejo zdravniki še pomagati, da
ne zapadejo kruti morilki. Fak-
tično obstojajo že taki zavodi na
več krajih, vendar pa so deloma
novo predragi, da bi v nje po-
siljali revnejši krogi, ki zlasti
mnogo trpe pod to boleznijo, svo-
je bolnike. So sicer tudi ustano-
ve, a vse premalo jih je.

Seveda sprejemajo v te zavode
le take bolnike, ki so ozdravljivi,
tedaj le take, ki imajo tuberku-
lozo v prvem stadiju. Na ta način
je le mogoče, da rešijo ti zavodi
mnogim lahkoobolelim življenje.
Kakor pa že omenjeno, je to
zdravljenje dostopno le malemu
številu obolelih, večina obolelih
se te dobrote ne poslužuje ali pa
poslužiti ne more. Na tisoče in ti-
soče je takih nesrečnikov, ki pa
tvorijo obenem veliko nevarnost
za druge ljudi, da prenesejo bo-
lezen na zdrave.

"Za te ni rešitve", je navadna
hitra sodba, in vendar to ni res.
Tudi tem je mogoče pomagati in
to brez velikih denarnih trtev.
Mogoče jim je olajšati bolečine

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

Za Združene države Severne Amerike.

Sedež: Forest City, Pa.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pensilvaniji.

ODBORNIKI:

Predsednik: MARTIN GERČMAN, Box 653, Forest City, Pa.
Podpredsednik: JOSEF PETERNEL, Box 55 Wilcox, Pa.
I. tajnik: IVAN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: STEFAN ZABRIG, Box 598, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.

NADZORNIKI:

Predsednik nadzornega odbora: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
I. nadzornik: IGNAZ PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburg, Pa.
II. nadzornik: FRANK SUNK, 50 Mill St., Luzerne, Pa.
III. nadzornik: ALOJZ TAVCAR, 299 Cor. N. - 3rd St., Rock Springs, Wyo.

POROTNI IN PRIZIVNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: PAUL OBREGAR, R. R. No. 1, Weir City, Kans.
I. porotnik: MARTIN OBREGAR, Box 51, Mineral, Kans.
II. porotnik: ANDREJ SLAK, 713 Isler St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. J. M. SELIŠKAR, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku IVAN TELBAN, P. O. Box 707 v Forest
City, Pa.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA".

in jim podaljšati življenje. Pred-
vsem pa je treba paziti na to, da
ne prenesejo kali bolezni na svo-
jo najbližje okolice.

Sedaj so jetični navadno popol-
noma prepuščeni domači oskrbi,
imajo slabo postrežbo ali pa se
morojo celo do zadnjega trenu-
ka mučiti z neprikladnim delom.
Ljudje se jih ogibajo in mnogi
jim naravnost kažejo, kako se jih
boje.

Umevno je in po predpisih, da
bolnišnice takih neozdravljivih
bolnikov ne sprejemajo. Primanj-
kuje jim prostora za take bolnike
in jih pošiljajo domov, saj so ob-
vezane samo tedaj jih sprejeti, če
se izkaže absolutna potreba. Dol-
go pa ne ostane tak bolnik v bol-
nišnici, kmalu mora zopet domov
k svojim ali pa v svojo domovins-
ko občino. Premalo časa ostane-
jo ti bolniki tudi v bolnišnici, da
bi se navadili na splošno snaž-
nost, da bi vedeli ceniti pomen
umirjanja vseh izmečkov; skoro
nemogoče jih je tedaj higienično
podučiti ali bolje vzgojiti in jih
storiti na ta način neškodljive.

Zelo bi bilo umestno, če bi se
našla sredstva, kako bi bilo mo-
goče ravno najnevarnejše bolni-
ke storiti za druge neškodljive.
Najbolje bi bilo seveda, če bi
jim mogli preskrbeti oskrbo v
bolnišnici, da jih odločimo od
zdravih in s tem preprečimo pre-
nos bolezni. To bi veljalo pred-
vsem za one, ki so v zadnjem ve-
diju jetike. Za te seveda ni več
rešitve, vendar pa bi se omejilo
razširjanje bolezni. In če se že
bolnišnice ne morejo baviti s ta-
kimi bolniki, če jih hiralnice ne
morejo sprejeti, bi morala biti
ena prvih nalog človekoljubja, da
odpre posebne zavode za te ne-
srečnike. V teh zavodih bi se la-
hko higienično vzgojevali tudi ta-
ki bolniki, ki se vrnejo pozneje
v domačo oskrbo. Pri takih bol-
nišnicah naj bi bili tudi posebni
zračni oddelki, seveda v stran od
cest in kolikor mogoče v prijazni
in pomirjevalno vplivajoči okoli-
ci, kjer bi mogli sedeti bolniki,
zavarovani proti vremenskim iz-
premenbam v lepih poletnih in
jesenskih dneh.

Kdor se izmed tuberkuloznih
vrne v domačo oskrbo, naj bi se
držal popolnoma predpisov in na-
vodil bolnišnice. Na vsak način
pa je neobhodno potrebno, da ni-
so stalno v dotiki z zdravimi hiš-
nimi tovariši, za katere tvorijo
kolikor toliko nevarnost. Primer-
no je, da imajo ti bolniki svoje
posebne sobe, neobhodno potreb-
ne pa je, da imajo sami svojo
zračno spalnico, ki naj bi bila z
zvoncec zvezana z drugim stano-
vanjem.

V svezem gorskem zraku bi
lahko zgradila družva pa tudi
javne korporacije bolnišnice za
tuberkulozne, ali pa vsaj napra-
vila postojanke za take bolnike,
ki bi bili pod zdravniško oskrbo
ali vsaj pod zdravniškim nadzor-
stvom. Gorske in gozdne postoj-
janke za tuberkulozne bi imele
najblagodejnejši vpliv na omeje-
tev razširjanja tuberkuloze in bi
bile pripravne za odrasle in za
mladino.

Predvsem pa je treba strogo
paziti tu kakor drugod na pamet-
no in dosledno stanovanjsko hi-
gieno. Kadar kdo umre za tuber-
kulozo, je treba nad vse vestno
desinficirati stanovanjske.

Tudi pametni boj proti alkoho-
lu je zelo umesten, kar ravno ne-
umerno uživanje alkohola spod-
kopava ljudsko zdravje in slabi

cele generacije v odporni sili pro-
ti infekcijskim boleznim.

Vsa ta sredstva pa je mogoče
uporabljati samo tedaj, če je
ljudstvo podučeno in če tega ne
drže samo bolnišnice, marveč tu-
di vse družine, ki imajo med se-
boj kakega tuberkuloznega bol-
nika. In gotovo se mora ljudstvo
to to zanimati, ker je s tem dana
najuspešnejša pomoč proti infek-
ciji od človeka na človeka. Dobro
higienično vzgojeni bolniki ne
tvorijo za svojo okolico nobene
nevarnosti več.

Kakršne pa so razmere danes,
pa ni popolnoma odveč neka bo-
jazen pred tuberkuloznimi bolni-
ki in to le vsled tega, ker se jav-
nost vse premalo briga za ne-
ozdravljive slučaje tuberkuloze.
Nečloveško je, kar se dogaja po-
gostokrat, da celo bližnji sorod-
niki ravnajo s tuberkuloznim člo-
vekom kakor z izvržkom in da se
ga ogibajo kakor kužnega, nečlo-
veško je, pa umljivo in opravič-
ljivo. Tudi to bi se zboljšalo po-
tem in poleg telesnega trpljenja
nesrečnik ne bo moral trpeti tudi
še vseh onih duševnih muk, ki
vzrastejo iz takega odganjanja in
izogibanja. Dosti kruto je, če ima
bolnik zavest, da za njega ni re-
šitve, dosti kruto je, če se trese
v dolgi, kakor večnost dolgi
nočeh pred onim smrtnim bojem,
kateriga si predstavlja še hujše-
ga, kakor je v resnici. Zakaj bi
moral se čutiti in videti, kako se
ga ogibajo vsi oni, ki so mu pri-
rasli na sree?

To se mora izpremeniti in ne-
mogoče ni. Ljudem oč oč pretbi je
treba, pokazati jim je treba

Jugoslovanska Katol. Jednota.

Iskopravana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: IVAN A. GERM, Box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: IVAN PRIMOŽIČ, Eveleth, Minn., Box 611.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 424.
Pomožni tajnik: MIHAEL MRAVINEC, Omaha Neb., 1234 So. 15th St.
Blagajnik: IVAN GOUZE, Ely, Minn., Box 105.
Zaupnik: FRANK MEDOSHI, So. Chicago, Ill., 9483 Ewing Ave.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN J. IVEK, Joliet, Ill., 900 No. Chicago St.

NADZORNIKI:

ALOIS KOSTELIC, Salida, Colo., Box 583.
MIHAEL KLOBUCHAR, Calumet, Mich., 115 — 7th St.
PETER E. KILAR, Kansas City, Kans., 422 No. 4th St.

POROTNI ODBOR:

IVAN KERZISNIK, Burdine, Pa., Box 128.
FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 715.
MARTIN KOCHETVAR, Pueblo, Colo., 1219 Elder Ave.

Jednotino glasilo je "GLAS NARODA", New York City, New York.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljave pa na glavnega blagajnika Jednote.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

V blaznico so 1. maja odpeljali močno blazno Dorotejo Škrjačevico iz Trzina.

Za kruhom. Dne 1. maja se je z južnega kolodvora v Ljubljani odpeljalo v Ameriko 55 Hrvatov in Macedoncev, nazaj pa je prišlo 72 Hrvatov.

Poizkušeni samoumori. V soboto dne 29. aprila je prišel domov na Tržaško cesto v Ljubljani nek kleparski pomočnik precej natrkan. V tem stanju je šel v podstrežje ter se obesil, a so ga domaći še pravočasno rešili. Tudi drugi si je nameraval vzeti življenje z vrvice, a so ga zopet pravočasno rešili.

Samoumori. Dne 1. maja popoldne so našli stanovalec hiše št. 17 na Rihnski cesti v Ljubljani na sobnih vratih obesenega 43 let starega čevljarkega mojstra Ivana Bedena. Policijska komisija je odredila, da so njegovo truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Kristofu. Beden je že nekaj dni prej kazal svojim prijateljem vrvice in pripovedoval, da se bo z njo obesil. Vzrok samoumora so baje družinske razmere.

Umrli so v Ljubljani: Ivan Zupan, delavec, 74 let. — Anton Zerbo, metlarjev sin, 1 leto. — Josip Sveglj, pastir, 12 let. — Fran Albrecht, bivši čolnar, 47 let. — Helen Oražem, železniškega sprevoznika vdova, 83 let. — Ana Zupančič, zasebnica, 61 let. — Marija Trefalt, kontoristinja, 21 let. — Otokar Kočarek, sin akordanta, 7 mesecev. — Ivan Beden, čevljar, 46 let.

Kurji sovražnik v Rožni dolini. V mesecu aprilu je v Rožni dolini pri Glinah razglašeno strahotno znanjalo več kur. Te tatvine so se vedno ponavljale, ne da bi bilo moč priti storilec na sled. Ker pa vsaka reč le en čas trpi, je bila tudi tu enkrat mera polna in orožnikom se je posrečilo spraviti pod ključ delavca Lovrenea Muha, kateremu so bile razmere dobro znane in kateremu se je dokazalo, da je sovražnik kuretnice.

Nesreča v rudniku. V Jožefovem rovu v Idriji je šel okoli polnoči rudar Jožef Pajer zaiglat 14 z dinamitov nabitih min z vžigalnimi vrvicami, katere so bile enakomerno odrezane. Pri tem se je pa ena pregodala vžigala in Pajerju na desni roki tri prste popolnoma odbila; razum tega je zadobil tudi na spodnjem stegnu in ga obraz okvare. Tudi v obližju se nahajajoči rudar Alojzij Kolar je bil od poka eksplozije podrt na tla in na glavi poškodovan. Vzrok tej eksploziji je bila vžigalna vrstica, katere je bila premalo s smodnikom napolnjena ter je poprej kakor druge zgorela.

Nepopolnjava tatica je 28letna Terezija Strajnar, rodom iz Toplice na Dolenjskem. Le-ta je bila že petkrat zaradi tatvine predkaznovana, toda ji ni mar se pobješati. Meseca suša je bilo v neki hiši, kjer je Strajnarjeva stanovala, iz podstrežja ukradena različna obleka in perilo soprog nekega uradnika v skupni vrednosti nad 70 K. Poleg tega pa neki tovarniški delavci obleka in čevlje. Policija je Strajnarjevo kot osumljeno aretovala in tudi doznala, da je res tatica. Pri aretaciji je hotela neko ukradeno krilo vreči v stranišče, na sebi je pa imela pet ukradenih kril. Izročili so jo v zapore deželnega sodišča.

ne iz Cirkna. Ker je imela Ana Černe več pravih Stepicevimi, se je razbil ljudski glas, da je zažgal kdo od Stepicevih Ani Černe in ji provzročil blizo do 4000 K škodo. Splošno se pa sumi tudi da so izvršili zgoraj navedene tatvine Stepicvi, ker so posebno otroci na zelo slabem glasu.

ŠTAJERSKO.

V Peklu pri Poljčanah je položen temeljni kamen za večazredno nemško ljudsko šolo. Poslanec Pišek je pa na volilnem shodu v Prepoljah na Dr. p. razlagal, da slovenstvo in klerikalizem v okraju napreduje.

Ponesrečil se je v Vrhnem pri St. Jurju ob J. ž. knečki sin Anton Sivka pri streljanju z mošnjari. Cel naboj ga je zadel v levo roko. Težko ranjenega so pripeljali v celjsko bolnišnico.

KOROŠKO.

Nemška nesramnost. Dne 28. aprila je bil v Velikovecu nabor. Med fanti je neki zaveden Slovenec nosil slovensko kravato. Stirski nemški pobalini iz Pustriče ga brez vsakega povoda zgrabi, mu strga jo kravato in vrže na tla. Morebiti bi se bilo zgodilo še kaj hujšega, ako bi ne bili žandarji preprečili.

O ljudskem štetju na Koroškem. "Kako pa ste se Vi dali zapisati v števno polo?" je vprašal neki celovski gospod svojega sorodnika, ki je kmet ne daleč od Celovca. — "Nemško!" se mu odreže ta. — Ker je pa bilo celovskemu gospodu dobro znano, da omenjeni kmet govori nemščino zelo težavno, in sicer le v nujni potrebi, slovensko pa vsak dan s svojimi domačimi, ga vpraša: "Kako pa govorite pri Vas doma?" — "Kakor pride, slovensko ali nemško," mu odgovori kmet. Ko ga se natančneje izpraša, kako obujejo žena, otroci in posli med seboj, pri znan kmet šele, da izključno slovensko. Nato mu reče celovski sorodnik: "Potem pa niste prav napovedali." — Bolj žalostnega menda ni, kakor da se da človek ob zdravi pameti tako daleč zapeljati, da se začne svojega materinega jezika sramovati!

Umrli je na Nijem Avstrijskem ravnatelj celovskega učiteljskega doma Jožef Schulmeister.

Nenadna smrt. Kap je zadela dne 1. majnika v Celovcu vpoškodovanega orožniškega stražmojstra Karla Seebacherja.

RAZNOTEROSTI.

Antimilitaristi Dunaj. Dunaj je širum znan, da so njegovi prebivalci naravnost otročje vneti za vojaštvo. Dne 23. aprila zvečer pa je Dunaj prelomil to svojo tradicijsko militaristično nazivajo. Neki deseterik 24. pešpolka je ustavil nekega prostaka ogrskega polka, ker mu ta ni salutiral. Ljudstvo se pa je postavilo na stran ogrskega vojaka in deseteriku grozilo s kamenjem, med tem ko se je posrečilo ogrskemu vojaku uteči. Ko je vojska partrulja odvedla deseterika v Raadekega vojašnice se je zbralo pred njo več tisoč ljudi, ki so hoteli vojašnico bombardirati s kamenjem. Vse moštvo, ki je bilo doma, kakih 340 mož je bilo nato alarmirano in je prevzel povelje major Mueller, vendar ni bilo treba vojaštvu stopiti v akcijo, ker je že policija prej razglašala demonstracije.

NAZNANILO.

Od Mestne hranilnice ljubljanske prešli smo nekaj več

RAČUNSKIH ZAKLJUČKOV za leto 1910. V teh zaključkih je po številkah vložitih knjžic označena vrednost istih z obrestmi vred, in sicer z dne 31. decembra 1910 do številke 78419.

Vložitnikom Mestne hranilnice ljubljanske dopolnjemo rade volje po jeden zaključek, ako se nam pošlje 5c za poštino.

Zaključke je dobiti tudi pri naših podružnicah na: 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

FRANK SAKSER CO., 82 Cortlandt St., New York City. (17-27-5)

KRETANJE PARNIKOV

KEBAJ ODPLUJEJO IZ NEW YORKA

PARNIK	ODPLUJE	V
St. Louis	20. maja	Southampton
Lapland	20. maja	Antwerpen
Arabia	20. maja	Liverpool
K. With. d. Gr.	20. maja	Bremen
Rotterdam	20. maja	Rotterdam
Oceanic	20. maja	Southampton
La Savoie	20. maja	Havre
K. Aug. Victor	20. maja	Hamburg
St. Paul	20. maja	Southampton
Vaderland	20. maja	Antwerpen
Cedric	20. maja	Liverpool
Chicago	20. maja	Havre
Kromp. Cecilia	20. maja	Bremen
Ryndam	20. maja	Havre
La Lorraine	20. maja	Hamburg

Glede cene za parobrodne listke in vsa druga pojavnila obrnite se na: FRANK SAKSER CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Štrajk na Cubi.

Havana, 14. majnika. Španski uslužbeni cubanske centralne železnice so pričeli štrajkati in zahtevajo, da vodstvo železnice odpušči iz službe vse Angleže in Amerikance. Štrajkarji so razdeljali železniške tire in mostove. Prebivalstvo simpatizira s štrajkarji. V Saguala Grande je prišlo do krvavega spopada med štrajkarji in vojaki. Slednji so streljali in ustrelili tri izgreduke, 11 drugih je bilo težko ranjenih.

Požar v Williamsburgu.

V Williamsburgu sta večeraj zjutraj nastala dva požara, pri katerih je bilo več sto ljudi v nevarnosti. Prvi požar je bil v hiši št. 288 Wy the Avenue, drugi pa v hiši št. 415 Flushing Ave.

Kje je moj mož IGNACIJ MOŽINA? Pred 14. dnevi je bil tukaj na Seefeld, Utah, in od tu je šel v Salt Lake City. Ko sem prišla iz starega kraja, sem mu pisala, toda pismo ga ni dobilo, ker je odpotoval. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi naznajo, za kar mu bom zelo hvaležna. Če bode pa sam to čital, ga pa prosim, da se mi javi. — Mrs. Antonia Možina, Seefeld, Utah. (15-18-5)

FARMA V PENNSYLVANIJ NA PRODAJ.

26 akrov, 11 obdelanih, ostalo gozd. Hiša in hlev v dobrem stanju. Cena \$1500. \$500 v gotovini, ostanek po dogovoru.

Mrs. Amalia Dietz, 923 Traphagen St., (15-17-5) W. Hoboken, N. J.

VABILO NA PIKNIK,

kateraga priredijo skupna slovenska društva johnstownske okolice

v nedeljo dne 21. majnika 1911 na farmi g. Viktorja Fajta v Morrellville.

Začetek ob 2. uri popoldan. Vstopnina za gospode \$1.00, dame so vstopnine proste. Pivo prosto.

Čisti prebitek je namenjen slovenskim štrajkarjem v Westmoreland okraju. Tem potom najvjudneje vabimo vsa društva iz Johnstowna, Conemaugh, Franklin, Moxham, Cambria City in okolice, da se tega piknika polnoštevno udeležijo blagovolijo.

Ker je ta piknik letos prvi v tukajšnji naselbini in za tako koristno stvar, zato tudi upamo, da ne bode rojaka ali rojakinje, ki bi nas s svojim obiskom ne počastil.

Slov. pevsko društvo "Bled" bode pod vodstvom pevovodje g. Ivana Boljka zapelo več krasnih slovenskih pesmi.

Godba bode tudi izvrstna, sviralo bode hrvaško tamburaško društvo "Gorska vila" ter nam pomagalo do boljše zabave.

Na razpolago bode tudi pečeno jagnje in druga razna topla ter mrzla jedila, kakor tudi sladoled.

Za zabavo pa prostorno plesišče, vrtenjak in moderno kegljišče bode preskrbljeno.

Za obilen obisk se priporoča Jakob Brenčič, predsednik skupnega odbora. (13-18-5)

ZASTONJ MOŽEM

Posijte nam ta odrezek še danes. Dr. JOS. LISTER & CO., Ans. 702 Northwestern Bldg, 23 Fifth Ave., Chicago, Ill. Gospodje: Zanima me ponudba, s katero nudite Vašo knjižico brezplačno, in prosim, da mi jo pošljete takoj.

Ime Država

Posta

50.000 knjižic zastonj možem.

Vaša knjižica je vredna \$10.00 bolnemu človeku.

Ako trpite na katerikoli moški bolezni, želimo, da takoj pišete po to čudežno knjižico. V lahko razumljivem jeziku vam ta knjižica pove, kako se na domu temeljito zdravi sifilis ali zastupljenje krvi, životna slabost, zguba spolne moči, revmatizem ali kostobol, organske bolezni, žolčec, jetra in bolezni na obistih in v mehurju. Vsem tistim, kateri so se že nastilili in naveličali večnega plačevanja brez vsakega uspeha, ja ta brezplačna knjižica vredna stotine dolarjev. Ona vam tudi pove, zakaj če trpite in kako da lahko pridete do trdnega zdravja. Tisoče mož je zadobilo perfektno zdravje, telesno moč in poživljenje potom te dragocene knjižice, ki je zloga znanosti in vsebuje stvari, katere bi moral vsak človek znati. Zapišite si, ta knjižica se dobi popolnoma zastonj. Mi plačamo tudi poštino. Pošljite nam vaš natančen naslov še danes, na kar vam mi pošljemo našo knjižico v vašem materinem jeziku popolnoma zastonj.

Posijte nam ta odrezek še danes. Dr. JOS. LISTER & CO., Ans. 702 Northwestern Bldg, 23 Fifth Ave., Chicago, Ill. Gospodje: Zanima me ponudba, s katero nudite Vašo knjižico brezplačno, in prosim, da mi jo pošljete takoj.

Ime Država

Posta

POZOR!

Podpisani naznanjam cenj. rojakom, da je na Elbi pri Gilbert, Minn., rojakinja Josipina Kerže, katero sem že večkrat prosil za služkinjo. Vselej mi je tudi obljubila, da pride, akoprav nikdar ni prišla, ter me radi tega mnogo oškodovala. Doma je iz Gore pri Ribnici. Opozorim torej rojake, da ji še kdo drugi ne verjame.

Frank Krall, P. O. Box 113, Eveleth, Minn. (17-18-5)

NAZNANILO.

Slovensko katoliško podporno društvo SV. JOZEFA št. 12 J. S. J. za Pittsburgh-Allegheny, Pa. in okolico ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

Društvenikom se naznanja, da bi se letih v polnem številu udeleževali ter redno donasili svoje mesečne prispevke. Nekateri udje, ki se radi oddaljenosti ali dela ne morejo se udeležiti, naj svoj mesečni na nekaterem izmed izvršilnih uradnikov pod spodaj navedenim naslovom doposlajo.

Uradniki za leto 1911 so sledeči: Predsednik: Fran Krese, 5106 Natrona Alley, Pittsburgh. Podpredsednik: Fran Golob, Celadine St. betw. 54th & 55th Sts., 104h Ward, Pittsburgh. I. tajnik: Josip Muška, 1129 Spring Garden Ave., Allegheny. II. tajnik: Nik Povše, 34 Gardner St., Troy Hill, Allegheny. Blagajnik: Fran Stravs, 1612 High St., Allegheny. Zastopnik: Ferdinand Volk, 122 - 42nd St., Pittsburgh.

Odborniki.

Ivan Simončič, 719 Madison Ave., Allegheny. Ivan Mastnak, 849 Perry St., Allegheny. Fran Strniša, 1 Rueckenbach St., Allegheny. Ignac Dergane, 1213 Troy Hill Road, Allegheny. Alojzij Butkovič, 5335 Dresden Alley, Pittsburgh. Zastavonoša: Ivan Mastnak.

145 Washington St., New York Corner Cedar St.

Na razpolago so vedno čiste sobe in dobra domača hrana po nizkih cenah.

PREMISLI, ROJAK!

Ali bi ne bilo dobro in koristno, če bi dobil nekaj pojma o angleščini, da ne boš več en tujec v tej deželi? Mi poučujemo že četrti leto

ANGLEŠČINO IN LEPOPISJE. Pod gotovimi pogoji vam damo pouk v lepopisju zastonj. Pišite po pojasnila, jih pošljemo brezplačno.

Slovenska korespondenčna šola, 6119 St. Clair Ave. (S. B. 10), Cleveland, Ohio.

NAZNANILO. Rojakom Slovincem in Hrvatom kateri potujejo čez Duluth, Minn., priporočamo našega zastopnika g.

JOSIP SCHARABON-a, 415 W. Michigan St., Duluth, Minn., kateri ima svoj

SALOON

prav blizu kolodvora. Vsak rojak je pri njemu najbolj postržen.

Zastopa nas v vseh poslih. Toraj pazite, da se ne vsedete na limaskavim besedam ni vrednežev, katerih v Duluthu ne manjka.

Pri meni dobite vsake vrste čevljev bodisi nedeljskih kakor tudi majnarskih. V zalogi imam tudi vse priprave za majno, lampice kape, lopate in dr. Velika izbira spodnjega perila in drazih potrebščin, ter modernih klubov prav po nizki ceni.

Za obilen obisk se priporoča:

John Košir, Rock Springs, Wyoming.

Jakob Brenčič, predsednik skupnega odbora. (13-18-5)

Pozor slovenski farmerji!

Vsled občne zahteve, naročili smo tudi letos večje število pravih domačih

KRANJSKIH KOS

V zalogi jih imamo dolge po 65, 70 in 75 cm. Kose so izdelane iz najboljšega jekla v znanj tovarni na Štajerskem. Iste se pritrjuje na kosišče z rinkami.

Cena 1 kose je \$1.25.

Pri večji naročitbi znaten popust.

V zalogi imamo tudi klepalno orodje iz finega jekla in pristno "Bergano" brusilne kamne (osle). Cena i garniture klepanja je \$1. — 1 brusnega kamna 30c.

Rojake opozarjamo da se z naročili poizkuji dokler zaloga ne poide

Naročila priložiti ie denar ali Postal Money Order.

Slovenic Publishing Co.

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Kje je moj brat LUKA ZUPANČIČ? Doma je iz Zlatega Polja, p. Smartno pri Tuhinju. Pred 5. leti je prišel v Združene države in biva sedaj nekje v Colaradu ali Kansasu. Za njegov naslov bi rad zvedel njegov brat: Joseph Zupančič, 8 Robin St., Lakewood, Ohio. (17-19-5)

VAŽNO ZA VSAKEGA SLOVENCA!

Vsak potnik, kateri potuje skozi New York bodisi v stari kraj ali pa iz starega kraja naj obišče

PRVI SLOVENSKO-HRVATSKI HOTEL

AUGUST BACH, 145 Washington St., New York Corner Cedar St.

Na razpolago so vedno čiste sobe in dobra domača hrana po nizkih cenah.

PREMISLI, ROJAK!

Ali bi ne bilo dobro in koristno, če bi dobil nekaj pojma o angleščini, da ne boš več en tujec v tej deželi? Mi poučujemo že četrti leto

ANGLEŠČINO IN LEPOPISJE. Pod gotovimi pogoji vam damo pouk v lepopisju zastonj. Pišite po pojasnila, jih pošljemo brezplačno.

Slovenska korespondenčna šola, 6119 St. Clair Ave. (S. B. 10), Cleveland, Ohio.

NAZNANILO. Rojakom Slovincem in Hrvatom kateri potujejo čez Duluth, Minn., priporočamo našega zastopnika g.

JOSIP SCHARABON-a, 415 W. Michigan St., Duluth, Minn., kateri ima svoj

SALOON

prav blizu kolodvora. Vsak rojak je pri njemu najbolj postržen.

Zastopa nas v vseh poslih. Toraj pazite, da se ne vsedete na limaskavim besedam ni vrednežev, katerih v Duluthu ne manjka.

Pri meni dobite vsake vrste čevljev bodisi nedeljskih kakor tudi majnarskih. V zalogi imam tudi vse priprave za majno, lampice kape, lopate in dr. Velika izbira spodnjega perila in drazih potrebščin, ter modernih klubov prav po nizki ceni.

Za obilen obisk se priporoča:

John Košir, Rock Springs, Wyoming.

Jakob Brenčič, predsednik skupnega odbora. (13-18-5)

WILLIAM SITTER 3619 East 81. Street, Cleveland, Ohio.

Edina Slovenska Zlatarska Trgovina v Ameriki, katere predaja na drobno in debelo.

Se priporoča rojakom pri kupovanju ur, ter vsakovrstne zlatnine po najnižjih cenah. Nadalje se priporočajo slovenskim zlatarjem in urarjem v naslednjih strokah: Elgin, Waltham, Hamilton, Illinois ter Hampden kovice; nadalje Fahys, Illinois, Duesber in Wadsworth kovice (cases); Simon, Bigney's in Blackinton verižice i. d. vse po tovarniških cenah.

Trgovci pišite za cene! dajem nekatere ugodnosti, katerih nobena druga trgovka ne daje. William Sitter, 3619 E. 81. St., Cleveland, Ohio.

Podružnice

Spljet, Celovec, Trst,

Sarajevo in Gorica.

Delniška glavica K. 5.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Naš dopisnik za Združene države je tvrdka FRANK SAKSER CO., 82 Cortlandt St., New York.

Podružnice

Spljet, Celovec, Trst,

Sarajevo in Gorica,

Rezervni fond K. 600.000.

Ulnjak.

rosnega žita se je vzdignil škro-
p, zaviral in se vrisake spustil
gor v belo in sinje nebo, soncu
proti, ki se je smejalo od izhoda
mu je žarelo zlato lice, kakor da se
na svatovskem vozu po vedrem
beskem polju. Kamor se pripelje,
tje nebo v jasni modrini, oblaki
tje, kadar se napijejo na solnčni
tbi jasne toplot. Lesketa se ra-
ti in razposajene sreče, žarke po-
be siplje v pozdrav svoji nevesti,
košno ovenčani zemlji, ki se je ob-
la v pisano krilo in si rdečega
tja zataknila za pas.

Tako zlato jutro je sijalo, nebo je
samo tnpatno: še posuto s snežni-
očvici, ki so se razpasle in raz-
le po božji poljani, da jih ne za-
ne plantee oko. Moj Bog, to je bil
ski čas, tako svetel in deviški, kot
svatovski angelci, kot bi pela in
ševala sama sveta nedelja. Vse-
ni rosa in žarki, iskre in biseri,
je in cvetje. Zeleno se izpreminja-
oči so se bliskale iz žita, iz tenke
rži in temne, kipeče pšenice, in
njivah so se podile in valovale
dne, mehke sapice, kot bi se skr-
ile in letale nevidne deklice.

u polje! Glej, kako se je zgnilo v
avo, kako je naraslo in se zalilo,
mlalo dekle, razvito in kipeče
stega zdavja. Kamor nese oko,
je samih rož, zelenja in trave,
bi si postlala deva na livadi in
bilih in bi valovali njeni razple-
lasje in plapolali v rosnih sapi.
t šepeče s cvetom in se klanja in
je, a kadar zapliva veter, tedaj se
da hite cvetovi po polju od ene-
konec do drugega, se spolkajo in
tajo in zopet beže v urnem objemu.
strani se liže žito v zelenih valo-
v, visoka, sočna in temnomodra rž
gosto pretaka in njeno klasje eve-
Po tenkih bilkah, po vitkih in vi-
stih stebrih, se vspenja na zelenih
gah beli slak, kot bi jezdi, kot bi
pival z lilijastimi kelih. Globoko
d klasiem, spodaj nad prepeljičim
jezdom, v razorih, se žari in križi
vordeči, košati mak. Višnjeve pla-
ve gledajo izmed žita, drobne, vi-
lčaste cvetke pa so njivo nagosto
preplele, skrivajo se in mežikajo, da
videti njive tako bujne in pisane
svoji preprostosti.

Sredi polja, med njivami, na podol-
sti planoti je stal Vrbanov ulnjak.
ar in sklonjen se je sklonil in na-
il "pod zelenim" težkim mahom, ki
kakor baržun zagnil slavnato
elko, tako da je sedela na njem kot
ena kušna. Stal je na polju že od
kdaj, in bogveje so že tiste roke,
so ga postavile in vezale te tramo-
ve, bogveje je glava, ki je mislila in
bala, ali bo novi ulnjak v srečo
ema in njegovemu rodu. Stal je sre-
i vedno se izpreminjajočih živih
avnikov, med zelenimi, zlatimi in
nimi njivami, sredi pšenice in šk-
pčkov, objet od solnčnih žarkov in
rle burje. Samo ulnjak ni svetel
omladi, ko se je zemlja ogrijala
žonitovanski plašč; bil je star, nem
glah, nizko sklonjen sredi rosnega
etja in bohotno kipečih žit, polet
zorel in jeseni ni umiral. Živel je
edno, mladi starec, noč in dan je
relo in šumelo v njem, zvenelo je,
ot bi pele tenke, tenke strune, in bu-
lo je, kot bi odmeval globok, nizek
as.

In v ulnjaku je bil panj pri panju
kakor kraljestvo poleg kraljestva, o-
em panjev na široko in devet na vi-
vino. V vsakem je kraljevala matica
eti pokornih in marljivih delavk ter
ropa neskrbnih, sladkosnedih troto-
ci so lahko miselno pripravljali in pi-
li imetje ter bili samo v škodo gospo-
darstvu.

Ulnjak ni svetel, a dehtel je pozni-
ni in poleti kot najslajše rožice; na
moč je dišalo in nizke lesene kočice,
in kdor je šel tam mimo, se je ustavil
in obrnil nos proti ulnjaku.
Spomlad, ko je solnce stopilo sneg
na zelado zvoniti z belimi zvončki, so
se začele gnesti čebele iz panjev, in
poldne, v zlati dan, se je potegnil na
slan dolg, živ in pojoč evrek brez
sonea. Vilo se je iz ulnjaka in pod
solnce, na čelu vsem matica, in visoko
v zraku so obhajali svatbo. Zafelo se
je življenje in radovanje, dan na dan
so rojile čebele, živi, kmetiči kobilji
so se obešali po cvetočih hrustkah in
jablanah, in to je trpelo vso pomlad.
A od zore do zarje so letale čebele po
cvetju, kjer so zagorele rože, ali po
holmih, ali po polju, ali po gozdih,
tja se je zgnila vsa vojska, šumeča
in bučeca. Naj je svetel kostonj ali
dodelja, ves ulnjak se je poraval in
goste. In jeseni je zavela ajda, njive
so se spremenile v bele in rdeče pa-
sove, z njimi se je opasalo polje, in
na njih je bila in pela čebela pri č-
beli! Sekale so in se potapljale v ro-
žno morje, a na njih je plavala
lahna megla, vsa napojena in preple-
tena s solničnimi žarki.

Bistro in čisto je nedeljsko jutro,
vendar mir-plava nad poljem, zemlja
je polnopravna, njiva se odpočiva od tru-
da in v sladkom, prijetnem veselju se
maganja žito in teče po lahkih in raz-
oči. Vrban se je vrnil od jutranje

maše; iz cerkve na nasprotnem gri-
ču je bil mahnil naravnost med žita
in po mejah, med škranjki in makom,
je prišel do ulnjaka. Čebele so šumno
škrpale iz panjev in izginjale v soln-
nem zraku, a s polja so se zgrijale
vedno nove čete opranih delavk.
Ustavil se je sredi goste trume in za-
dovoljno se smehljaj, ves obraz mu je
bil poln veselja, po gubah in razah se
je prelivala nedolžna radost prepro-
stega človeka, ki živi s poljem in če-
belami kakor s svojim bratom, kakor
s svojimi družinami. Kadir je in ob-
jmal z obema rokama z žeblički o-
bito pipico, in vsak trenutek mu je
priletela čebela za vrat ali mu sedla
na klobuk. Bil je sključen in obrnjen
s hrbtom k soncu, ki ga je goreče
pripekalo v stare nde. Sedel je na
klopi. Večkrat je potegnil z roko po
rjavih, skrižanih licih, pogladil se
po čedno obrti bradi in skoro neje-
voljno pogledoval na žareče nebo,
kjer je kipele in se razlivala pesem
poljskega pevca. Vrban je zmotilo
v njegovi zamiselnosti tiho pokaslje-
vanje.

Tam sta stala nasteti pod ulnja-
kom, pod gričkom, dva mlada hčema-
na; prvi je imel klobuk z visoko št-
lo, drugi je bil pokrit s suknjeno č-
pasto kapo. Stala sta in gledala Vr-
bana, oba sta držala prst v ustih in
požirala slino. Pokimal jima je z gla-
vo, a ni ju hotel spoznati in ogovoriti;
pobiča sta mlo gledala na ulnjak,
da sta se nazadnje Vrbanu zasmilila.
"Jernejček, ali bi rad čebel? Kar
klobuk nastavi!" Mali se je kisló za-
smejaj in dregnil svojega tovariša.

"No, Nave, kaj pa ti! Ali je Luka
že zdrav?"

Mali kapar je potegnil palec iz ust
in povedal tako naglas:
"M — hm! Je! Sem doli pride k
vam. Naju je poslal pogledat, če ste
tukaj."

"Glej jo, kapo kosmato! Zakaj pa
ništa takoj rekla! Gora zelena!"

In Vrban se je vzdignil s klopi in
se obrnil proti ulnjaku. Onadva sta
planila po gričku in v trenutku sta
bila pri Vrbanu, ki je odpiral ulnjak.
Iz temnega, nizkega prostora, ki je
bil ves nastan listjem, je zadisalo po
medu, in fantiča sta odprla usta in se
zasmejala.

"A ga bomo pokusili?" je govoril
Vrban in jemal previdno in polagoma
deščice iz panja, nato pa je še bolj
oprežno segel z lesenim nožem vanj in
odkrnil kos blešččega rumenega
satja.

"Ta je iz samih rož," se je sme-
ljaj in ga vzdignil proti svetlobi, daje
gosta in sladka tekočina posijala v
belih celicah. Tedaj pa se je tesni
prostor v ulnjaku še bolj zaračil,
med nizkimi durmi je stal postaran
možiček, mlajši in slabši od Vrbanu,
bil je golorok, v pražnji sraciji in te-
lovniku s svetlimi gumbi.

"Sapralot, Vrban, saj še čebele ne
bodo moge spiti nanesti, če boš imel
takšne goste," je nagovoril prijatelja
in se zasmejal. Potegnil je obrvi prav
da las in široko znil, njegov smeh je
bil tenek in hitro ga je zmanjkalo.

Vrban je vzdignil glavo in se ve-
selo začudil:

"Glej ga, Luka, si že tukaj! Tako
presneto mi je bilo dolgačas, da ne
morem povedati! Ampak, da si le
prišel."

Hitel je, da se iznebi malih sladko-
snežev, in nato sta sedla na klop.
Začel se je pomenek in pogovor o sta-
rih in mladih časih, o hudi vročini
in ostrih zimah, o zdravju in smrti. Go-
vorila je tekla brez konea, Luka je
tožil in vzdihoval, a Vrban je tolažil.

"Kar vzeti me je hotelo," je pravil
Luka. "Bodlo me je in slabosti so me
obhajale." In zmaje z glavo, pa se
tako zopet razveseli, ker sije solnce
tako gorko.

"E — e, solnček!! Kako me pa gre-
je, greje!" Reče in se zasmeje in k-
lombok posadi za tilnik.
"Vidiš, vidiš," kima Vrban, "O,
zdaj ni sile. Še bova poživila kakšno
leto, pravim."

"Ti seveda, no, ampak jaz. Saj
pravim, tako me je bodilo in mrazilo,"
pove še enkrat in roko položi na prsi.
"Pa kaj, mladi nismo več, mladi."

Vrban ne mara slišati takih besed
in hitro poseže vmes:
"Kaj bo tisto! Kreпка sva še, in
dandanes gre v grob mladina pred
stariimi ljudmi. No, kako je bilo s
Petrom!"

Moža veta, kako je bilo s Petrom,
ki je šel rdeč in vesel na semenj v
bližnjo vas, domov so ga pa pripeljali
žalostnega in mrtvega. Z glavo kija-
ta in gledata na ulnjak, zakaj na
panjih ima Vrban vse vaške dogodke
lepo naslikane s čopičem in barvami,
da se ne pozabijo.

In z dolgim polenom ga česne prvi
po glavi, druga dva pa že beži.
In prijatelja vstaneta in stopita na
sredo pred ulnjak, v hrum in šum,
kjer vrve čebele in se jima zaletavajo
v rame in lase. Kadita in gledata in
se spominjata vsega, kar se je v vasi
zgodilo in kar je ovekovetil na kon-
čene vaški živopisne, Meskov Gaspar.
Časih se vstavi za trenutek govornica,
pa že Luka pokima z glavo in na-
daljuje:

"Take pa še ne kot tisto leto, ko je
zgorela Čarmanova in Grogovva hiša.
Take pa še ne!"

In Vrban srčneje stisne okovano pi-
pico in pokaže:

"Vidiš, tam-le imam za spomin vse
naslikano, kakor se je zgodilo."

In oba se zamislita v tisto dogo-
bo in še enkrat si jo povesta od kraja do
konea. Tako si krajšata čas in živita
v spominih žalostnih in hudih časov,
a vseeno jima je vse tako drago, kar
je bilo, kar se je zgodilo, ko sta bila
se mlada.

Vrban pripoveduje zelo živo, zra-
ven pa brez prestanka vleče iz pipe
in gleda na panje, kjer je naslikana
vsa dogodba. Pravi, kako hudo je bilo
tisto leto, ko je gorelo po basih nao-
krog. Zdalj eno noč za Savo, pa gori
za Kranjem, pa zopet v hribih. Neke
sobote zvečer pride v vas črn bradač,
bos in pijan. Zmeraj je kmete in za-
to so ga nabili, ponocni pa se posveti
na Grogov hiši, in preden so vedeli
kaj in kako, sta že bili dve poslopji
v ognju.

Luka je kimal z glavo in se rotil:
"E — e, turška sapa!" S pestjo se
je praskal po sivem licu in bodel s
prsti v nesa. Ko je Vrban končal,
sta uprla oči na panje, in tam je bilo
videti na srednjem dedcu z rdečim
petelinom, ki ga spuša na slamnato
streho. Človek je neznan in kosmat,
na glavi ima visok klobuk, za trakom
pa dva rožička. — Na panju naprej
že gori hlev, rdeč petelin stoji na vrhu
strehe, peroti je razpel in ima odprt
kljun; tam pa stoji zapisano: Ogenj!

In spodaj, sta dva žandarja z nasa-
nimi bajonetni in imata uklenjenega
požigalec, ki ima na hrbtu zapisano:
Ta bo visel.

In tako je ves ulnjak poln vaških
povesti, kot naslikana zgodovina.

Na tretji vrsti panjev se peljejo
svatke k poroki in za klobuki imajo
šopke, velike kot drevesa, nevesta pa
ima srebrno krilo in zlate čevljičke.

"To je Rožmanova Micka," pove
Vrban.

"Takrat je bilo res lepo, turška sa-
pa," pravi Luka. "Kar plesal sem,
tako sem bil vesel." In Luka maje z
glavo in se smehlja in spominja ne-
veste z zlatimi čevljički. "Pa je že
tudi umrla. Mati jo je hotela imeti.
Ko jo je prišla kropit, se je zasme-
jala na odrin in za teden dni je šla
za materjo."

Vrban pritrjuje in kolne: "Gora
zelena, tristo roževč!" Nekaj nove-
ga bi rad povedal Luki, ali ne more
se domisliti, in nato začne praviti
zgodbo o kmetu, ki se je dal oklepati
za kralja Matjaža. Mlad je bil pa ne-
umen, zato je mesto na njivo hodil
v krčmo, namesto da bi oral in sejaj,
je pil in jedel. Pet ministrov si je iz-
bral iz vrst hlapcev in postopache,
vino so pili iz škafo, jedli so peče-
nega vola in prigrizavali mesene klo-
base. Tako je zapravljal kmet svoje
posestvo. — Tretji dan njegovega
kraljevanja so mu pripeljali Čikovo
Jero, pijanko in babo, da mu bo
kraljica. Berači in propadli kmetje
so hodili pred novega kralja in hla-
pi so obljubljali davke. Četrti teden
pa so končali pojedino z zelenim žga-
njem, ovenjakom in krompirjem. Do-
mačija je bila zapravljena, gostje so
se poizgubili. Krojačka Drobintec je
ubilo žganje, kmet Osat pa je izgubil
pamet: v les je hodil in plezal na
smreke. Matjaž je šel po svetu pobit
davke in označevati vojsko; za-
kaj tudi on je znorel.

In prijatelja utihneta in premišlja-
jeta. Zares čudne reči se gode po sve-
tu. Stari domovi gredo v nič, mlad
rod zapravi, kar so mu pridobili oče-
tje, na drugi strani pa se zopet vzdi-
guje iz znoja in dela zasluženo im-
etje.

Luka pravi: "Zares, tako je," in
začne pripovedovati o fantu, ki se je
šel ženit, a ni mogel dobiti neveste.
Hotel je biti zal, zato je zataknil za
klobuk vse polno rož, okoli in okoli.
Dekleta pa so se mu smejala, in vsa-
ka mu je ušla. Odkarot so mu rekli
"panani Janez". Nazadnje jo dobi,
Polinovo Majdo, ki je zmerom govo-
rila, da se bo omožila pred pustom.
Šla sta k župniku, in gospod ju je iz-
povedal in rekel, naj se pripravito na
smrt.

"Koliko si stara, Majda?" je vpra-
šal.
"Trikrat dvajset."

Janez pa ni vedel, ker ni štel let.
In župnik je dejal Majdi, da je še
premlada. Potem je čakala in čaka-
la in hodila izpraševati župnika, do-
kler ni umrla. . .

"Ja, to je bila večna nevesta,"
opomni Vrban in pogleda po polju,
kjer se vedno bolj zlati in izpreminja
žito. Gleda za nebo in vidi vse blišče-
če.

čo nebeško plan, in prepelica se ogla-
ša v pšenici, in kosce kopleje.

Tudi Luka je utihnil. Sedi na klo-
pi, in se je zamislil in stisnil vase.
Stara tovariša selita in mislita, spo-
minja se starih časov, ko sta še no-
sila rože od svojih deklet, in Vrban bi
se rad razmisli, vstane in stopi k
ulnjaku.

Zopet sta oba v gostem čebelnem
roju in iznova ogledujeta poslikane
panje. Tam sedi kralj Matjaž s svo-
jimi ministri za mizo, krono ima na
glavi in venece rož okoli vratu. Pečen
vol leži na mizi, in gostje ga obirajo
in trgajo z nožmi in prstmi. — Dva
ministra stojita sredi izbe in mislita
globoko misli, ker vrtata s prstom v
čelo. Na drugem panju pleše kralj
Matjaž, nad njim pa letajo srake.
Kako živo pač je te prizore obličji
vaški slikar, Meskov Gaspar! S ka-
ko pisanimi in lepimi barvami je o-
krasil rožice in nevesto Micko, in ka-
ko imenitno je naslikal peklenska v
zelenih hlačah in rdeči suknjici! In
tam naprej, prav spodaj, se bje boji
med Peganom in Lambergarjem. Ka-
ko ponosno jezdi junaka na svojih
beležih, a glej, že je Pegan brez gla-
ve, in vrag se že stega skozi odsekan
vrat, da mu izvleče in vzame dušo iz
telesa. "Kak ametnjak je bil," bi
pohvalil Vrban Gasparja, a ne more
se navediti in zato molči, ker ve, da
za ne more prebrati. Luka pa reče:
"To ti je bil pravi! Vse je znal na-
slikati. Če je videl človeka, pa ga je
lahko posnel."

Vrban gre okoli ulnjaka, in čudno
se mu zdi, da ne roji "požigalec";
v tistem panju je prvenec in že tri-
dni se pripravljajo, da bi izletel. Soln-
ce gre više in više, že je visoko nad
poljem, in razgoreli in razbleščali so
se travniki in njive. Luka se napra-
vlja domov. Teško hodi in počasna mu
je stopinja.

Moža se poslavljata in si obljubita,
da prideta popoldne zopet skupaj. Že
hoče oditi Luka, ko se zasliši presun-
ljiv jok.

"Jernejčka je čebela," prikriti Na-
ce po griču, in vsi gredo tolažiti male-
ga trpina. Ravno na usta, z medom
namazana, ga je pila, in mnogo tr-
da je treba, da se Jernejček pozdravi.
Spet mora Vrban v ulnjak, in odlo-
miti kos rumene slaščice, ker že tudi
Nace kaže v nos, kamor ga je vsesala
čebela.

Razidejo se, Vrban se vrne na klo-
pico, in zopet misli in čaka, kdaj bo
izletel "požigalec". Ne more sedeti,
zato zre med čebele, in okoli njegove
glave in okoli ramen švigajo in šume
delavke, da je ves v živih, žarkih
pramenih.

O kakšen jezen šum je nakrat okoli
Vrbana! "Požigalec" se gnete iz pa-
nja, da ustanovi lastno družino; v
zraku je vršanje in sikanje, in v ko-
lobarju, gostem in črnem, se vrti ves
roj in pleše proti bližnjemu hrastu.

Po polji med njivami hodijo kmetje
in ogledujejo žita, beli deklški pre-
dpaniki se bele po mejah, tam hodijo
vaške lepoticke in trgajo poljske rože.

Veseli smeh zveni čez polje, časih
priplava po vedrem zraku glas zv-
na, in boljbolj zlata je nedelja, žar-
neji je svetli dan, ki se smeje nad po-
letno krajino.

* * *

"Turška sablja," je klet jesenske-
ga dne Luka pri sebi, "kaj neki po-
čne Vrban? V nedeljo je tožil, da
mu ni dobro. Grem, da vidim, kaj je
z njim." Tako je dejal in skoro tek-
el z drobnimi koraki čez polje. "Snoči
ga še menda domov ni bilo. E — e!"

Kako žive in mlade in rožne so bile
njive, na katerih je uprav začetela
ajda, čez katero se je razlilo rdeče-
belo morje, dehteče in sladko. Vsa
njiva je šumela in pela, čebela se je
zmetla pri čebeli, kakor da poganja
zemlja živ cvet iz sebe. Luka je hitel
čez polje in gledal in smejal bi se bil
solnčku, ki ga je objemalo za starim
vratom, in vesel bi bil lepih njiv, na
katerih so se pasle čebele, da mu ni
skrb ležala na sreu. Prisopel je pred
ulnjak, a glej, Vrban ga že oddaleč
pozdravlja. Na klopi sedi in ga vabi.

"Luka, ne vem, kaj bo, križ i-
mam zlomljen, in sree kar zastaja,"
je rekel Vrban in težko sopel.
"Križ božji," se je vznemiril Luka.
"Tak re nikar ne plaši! Svetega Ja-
neza rožo skuhaj na vino, ali pa me-
dico pij s pelinom. Tako bi še rad
malo skupaj poživel s teboj."

"E, lahko že greva k svetemu Šte-
fanu, dosti dolgo sva že na svetu, in
meni je kar dolgačas po mojih starih
znanih. Vsi so šli pred menoj."

"Križ božji, kakšen si! Zakaj pa?
Mlajši si od mene in ni ti sile, pa ta-
ko govoriš."

"Tako ti rečem, kadar umrjem, me
kar v ulnjaku postelji! Dva stola
prinesi, rad bi še mrtev ležal dva dni
pri svojih čebelah."

Opri se je na Luko, sedel v travo
in se naslonil z hrbtom na ulnjak.
Nič več ni govoril, samo gledal je
predse po polju, po cvetoči ajdi, po
dišečih rožah, kjer so se gostile nje-
gove male prijateljice.

Ko ga je čez nekaj časa Luka po-
klical po imenu, ni odgovoril. S ši-
roko odprtimi očmi je stmel na ne-
bo in bil mrtev.

V ulnjaku so ga položili na oder,
kakor je želel, in čebele so tožile in
jokale za njim.

A ulnjak še stoji sredi polja, sredi
pomladnih žarkov, poletnega cvetja,
sredi jesenskih viharjev in zimskega
mrza.

Elektrika v službi zločincev.

Modernih zločincev ne moremo pri-
merjati z onimi v starih časih. Seda-
nji so večkrat izobraženi ljudje, ki bi
si svoj kruh tudi na pošten način la-
hko zaslužili; a nagnjenje k zločinom
jim je prirojeno, in ne morejo se mu
zopertstaviti.

Največje veselje jim je, če se mo-
rejo poslužiti najnovejših iznajdb pri
svojem nepoštenem pokliem. Tako so
se zločinci v zadnjih letih prav radi
posluževali elektrike. Eden zadnjih
žitev na tem polju je bil Mr. Benton,
ameriški milijonar. Nekega dne je pri-
šel k njemu gospod, ki mu je govo-
ril o koristi elektrike pri boleznih.
Posebno dobro učinkuje proti trganju.
Mr. Benton, ki je bolehal na revma-
tizmu, se je za novo zdravljenje seve-
da zanimal in bil je ves oveseljen, ko
mu je rekel obiskovalec, da ga hoče
ozdraviti z, od njega iznajdenim stro-
jem. Benton je vedel tujca v svojo
spalno sobo, se tam deloma slekel in
si pustil položiti konec stroja na rame.
V tem trenutku je dobil električni u-
darec, ki ga je popolnoma omamlil.
Ko se mu je čez kako uro vrnila zav-
est, je iznajdeni stroj v zrak izginil.
Zraven tega pa tudi znesek
enajst tisoč dolarjev, ki je bil v Ben-
tonovi listnici.

Na podoben način je deloval drug
električni žepni tat, o katerem se je
najprej čulo v Madridu na Špan-
skem, in katerega so pred nekaj leti
ujeli v Monte Carlo. Ta lopov, ki je
bil vedno oblečen po najnovejši modi,
je šel proti žrtvi, katero si je izbral,
s stegneno roko, kakor bi hotel po-
zdraviti znance. Če je drugi stisnil
ponujeno mu roko, je zadobil v ti-
stem trenutku udarec, ki ga je o-
mamlil. Ne da bi izpustil roko, je tat po-
spravil svoji žrtvi žep, in predno je
mogel napadeni kaj govoriti, je dolgo-
prstnež že izginil. Ko so lopova kon-
čno ujeli, so našli v njegovem površ-
niku električno baterijo, ki je bila
zvezana s kovinsasto ploščico, katero
je nevidno skril v roki. Njemu ni
mogla škodovati in je bil popolnoma
izoliran. Stroj se sedaj nahaja v zlo-
činskem muzeju v Parizu.

Resnična povest o strahovih.

Nenaden naliv je prisilil znanega
londonskega odvjetnika Leader leta
1832, da je zavl v malo predmestno
gostilno. Našel je v gostilniški sobi
še druge potnike, ki so istotako pri-
bežali pod streho. Seveda so vsi govo-
rili le o slabem vremenu, in nek gos-
pod je rekel, da je praveto vražje
vreme.

"Vragi, čarovnice in strahovi lju-
bijo mesečne noči po takem vreme-
nu," je rekel resno nekdo navzočih.
Njegov sosed, mlad dijak, se je
glasno zasmejal in menil, da se mora
gospod na hudiče, čarovnice in stra-
hove dobro razumeti.

To se je prvemu zamalo zdelo; na-
stal je prepri in letele so ostre besede.
Naenkrat je prvi, navidez potujoč tr-
govec, potegnil svoj mošnjček iz žep-
ter rekel: "Notri je petdeset guinej,
in izgubiti jih hočem, če vam ne mo-
rem sedaj, pri belem dnevu, pokazati
enega vaših umrlih prijateljev, kakor
hitro mu dovolite, da vas objame in
poljubi. Če ste s tem zadovoljni, sta-
vite tudi vi petdeset guinej!"

"Petdeset guinej, gospod čarov-
nik," je odgovoril mladi nasprotnik,
"je za dijaka veliko denarja. Tukaj
jih je pet. Zadovoljite se s temi; sta-
va velja."

"Kakor se vidi, nimate poguma."
"Gospod, ne jezite me! Če bi imel
denar, bi stavil. Saj ne bi mogel na
lažji način priti do lepe svote."

Drugi navzoči, kateri so se za pre-
por umevno zanimali, so zložili toliko
denarja skupaj, da je mogel dijak
staviti.

Trgovci si je bil tako siguren, da
stavo dobi, da je smehljaje dal di-
jaku nabrani denar. Družba se je do-
govorila, da pokaže trgovec duha di-
jakovega prijatelja v vrtni lopi, ki
je imela samo eno okno in ena vrata.

Dijak je šel sam notri. Vrata in o-
kno je trgovec zaprl, in vsa družba je
postala pred vratmi. Dijak je zahte-
val videti umrlega prijatelja Georga
Villiers, ki je pred tremi leti utonil
v morju.

Trgovci se, stoječ pred vratmi, čez
nekaj časa vprašali:
"Ali kaj vidite?"
"Belkasto svetlobo pri oknu," je
odgovoril dijak notri.
"Ali se bojite?"
"Čisto nič ne."

Avstr. Slovensko
Ustanovljeno

Bol. Pod. Društvo.
16. januarja 1892.

Sedež: Frontenac, Kans.

GLAVNI ODBOR:

JOHN BEDENE, I. glavni predsednik.
MARTIN OBRZAN, II. glavni predsednik.
LEO HROMEK, glavni tajnik.
BLASIUS MOREJ, glavni blagajnik.
ALOIS SLAPSHAK, glavni zapisnikar.

N